

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת עידית וינברגר

התובע

יוסי חלואני
ע"י ב"כ עוה"ד בן קרפל ו/או אדם קרפל

נגד

הנתבעת

שרה מקרי בכר
ע"י עו"ד אופיר רשף ו/או רוני פפיסמזוב

פסק דין

- 1
- 2 1. תביעה כספית על סך 350,000 ₪ לפי **חוק איסור לשון הרע**, התשכ"ה- 1965 (להלן: "החוק"), שהגיש התובע, מנהל בית ספר, נגד הנתבעת, אם לתלמיד בבית הספר, בגין
- 3 חמישה פרסומים שונים.
- 4
- 5

הפרסומים

- 6
- 7 2. הפרסום הראשון נעשה על ידי הנתבעת ביום 30.3.19, יום לאחר האירוע שהתרחש בבית
- 8 הספר, עליו ארחיב בהמשך. הפרסום נעשה בעמוד האישי שלה בפייסבוק, והוא מובא
- 9 בחלקו, בסעיף 24 לכתב התביעה. העתקו המלא צורף כנספח 1 לכתב התביעה.
- 10 באותו פרסום כתבה הנתבעת, בין היתר:
- 11 "נחצו הקווים במקרה של השפלת תלמיד וכליאתו בניגוד לרצונו...מבוגר מחליט להשפיל
- 12 ילד ולאיים עליו במסגרת חינוכית...חינוך הוא בחירה של אנשים שאוהבים ילדים!!!!
- 13 מי שלא אוהב אותם שיחפש לו מקצוע אחר"
- 14
- 15 3. הפרסום השני נעשה באותו היום, בעמוד הפייסבוק של "מחוז חיפה – משרד החינוך"
- 16 בתגובה לפרסום מטעם ד"ר סער הראל, המפקח על מחוז חיפה במשרד החינוך, כתבה
- 17 הנתבעת בין היתר:
- 18 "מקווה מאוד שאתה מעודכן במקרה החמור שהתרחש אתמול...בו מנהל בית ספר
- 19 בהנחיית המפקחת לטענת מנהל בית הספר כלא תלמיד בכיתה יחד איתו...בנוסף לכליאה
- 20 של הילד במשך 40 דקות עד שהגעתי לבית הספר לשחרר אותו משם!!!! בושה וחרפה
- 21 שמנהל יוצא למסע נקמה בתלמיד רק בגלל שלא מצא חן בעיניו דרכיו של אמא שלו...

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

שמתקיימים אירועים של התעללות שיש להם תיעוד... לא מקנה למנהל להתעלל בילד... (ראו העתק הפרסום נספח 2 לכתב התביעה).

4. הפרסום השלישי נעשה גם הוא ביום 30.3.19 בעמוד הפייסבוק האישי של הנתבעת, והוא מצורף כנספח 3 לכתב התביעה. בו כתבה הנתבעת בין היתר כי הנתבע: "במשך שנים נוהג שלא על פי חוק...מצליח להשתמש בכוחו על מנת להתנקם בכל מי שיוצא כנגד דרכו שפוגעת בילדים..."דרך הכוח והשקרים..."

5. הפרסום הרביעי נעשה ביום 31.3.19 כאשר הנתבעת שלחה מכתב, באמצעות חשבון הדוא"ל שלה אל 6 נמענים שונים, ובו כתבה, בין היתר: "...המנהל הזה מקבל ממך גיבוי והנחיות להתעלל בנ שלי...לא מאפשר לתלמיד לצאת מהכיתה במשך 35 דקות כשהילד מתחנן לצאת... ונמצא במצוקה...משפיל אותו בפני כולם... הילד גם טוען שהוא צעק לעברו אל תיגע בי כאשר הוא נוגע בו... להתנקם בילד...תיעוד שלי במשך שנים נוכיח על אדם שפל, שקרן, נוכל, סכסכן וחסר כל מעצורים...איש רע ונבזה...מתעלל סדרתי שונא ילדים...חסר ערכים...התעלל בנ שלי בכוונת נקם." (הפרסום במלואו צורף כנספח 4 לכתב התביעה).

6. הפרסום החמישי בוצע ביום 24.4.19, יום לאחר שהתקיים דיון במעמד הצדדים, בבקשה למתן צו למניעת הטרדה מאיימת שהגיש התובע, בשם בית הספר ועובדיו, נגד הנתבעת, ושעל פי החלטת בית המשפט התקיים בדלתיים סגורות. הנתבעת שלחה הודעת ווטסאפ למורה בבית הספר, ליו"ר ועד ההורים, ולנמענת נוספת, בה כתבה, בהודעה מפורטת וארוכה, דברים שניתן לתמצתם באופן הבא: התובע מנסה לנקום בה ובילדיה, וטען בבקשה כי היא מאיימת על תלמידים, וצוות בית הספר פוחד ממנה משום שהיא מאיימת עליהם חדשות לבקרים, וכי תקפה אותו פיזית, אך השופטת התרשמה שהכל שקרים ודחתה את בקשתו (העתק הפרסום צורף כנספח 5 לכתב התביעה).

דיון והכרעה

האם הפרסומים מהווים לשון הרע?

7. בדונו בתביעת לשון הרע, על בית המשפט לקבוע, קודם כל, האם תוכן הפרסום מהווה לשון הרע, והאם מתקיים פרסום, כמשמעו בסעיף 2 לחוק. לאחר מכן, ככל שימצא כי מדובר בלשון הרע, יש לדון בטענות בדבר תחולתן של ההגנות הקבועות בחוק (ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין (8.2.2012)).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 19-04-58907 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

8. השאלה אם ביטוי מסוים הוא בבחינת לשון הרע, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק, היא שאלה פרשנית, הנבחנת על פי אמת המידה של האדם הסביר (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ נ' חברת החשמל, פ"ד לא (2) 281 : ע"א 9462/04, מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ פ"ד ס(4) 13 ; ע"א 2572/04 פריג' נ' "כל הזמן" (2008) ; ע"א 10281/03, קורן נ' ארגוב (2006) ; ע"א 89/04, ד"ר נודלמן נ' שרנסקי (2008)).

9. בפסק הדין בעניין רמי מור קבע כב' השופט ריבלין כי יש להחיל את דיני לשון הרע הקיימים על המרחב הוירטואלי "בשינויים המתחייבים" (רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי. טי. סי [1995] החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ פ"ד סג(3) 664 (2010)).

בהחלטה בעניין סרנה (רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו (15.4.2018)), קבע כב' השופט עמית כי אין לקבל את הגישה לפיה, בשם עקרון חופש הביטוי ו"כיצד השוק", יהיה פרסום בפייסבוק, חסין לחלוטין מתחולת איסור לשון הרע, וגם הפסיקה, אינה מכוונת להתרה מוחלטת של הרסן ומתן הכשר ל"בריונות ברשת".

10. במקרה שלפניי, על פי מבחן אובייקטיבי, הפרסומים מהווים לשון הרע באופן ברור, משום שהם, ללא ספק, עלולים לבזות את התובע בשל מעשים או התנהגות המיוחסים לו, ולפגוע בשמו הטוב, כמנהל בית ספר וכאיש חינוך, מזה עשרות שנים.

הרקע לפרסומים

11. התובע משמש החל משנת 2007 כמנהל בית הספר היסודי "קדימה" בקרית ביאליק (להלן: "בית הספר"). הנתבעת היא אמו של תלמיד שבמועד הפרסומים למד בכיתה ד' בבית הספר.

הצדדים חלוקים ביחס לאירוע שקרה בתאריך 28.3.19 ואשר הוביל את הנתבעת לפרסם את 5 הפרסומים נשוא התביעה, ואף ביחס לנסיבות שקדמו לאירוע באותו היום. להלן אפרט את השתלשלות האירועים, כפי ששוכנעתי שאירעו, בהסתמך על מכלול העדויות והראיות שהובאו בפניי:

12. ביולי 2018, הועבר תלמיד חדש ללמוד בכיתה בנה של הנתבעת (להלן: "הילד החדש" או "ע"). הנתבעת התנגדה להעברתו לכיתה בנה, ופעלה להוצאתו מהכיתה, כחלק מפעילותה במסגרת ועד ההורים הכיתתי. מחנכת הכיתה גב' גימפל העידה על התנגדות ההורים לצירופו של הילד לכיתה (בעמ' 19 לתמליל הדיון מיום 26.5.20).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

13. בתאריך 28.3.19 חזר ע' לבית הספר, לאחר חודש וחצי שישב בבית. בנה של הנתבעת היה אף הוא בבית, כשבועיים ימים, על פי החלטתה של הנתבעת, לטענתה בעקבות אלימות מצד ע'.
- באותו היום, תקף בנה של הנתבעת את ע', על כך אין חולק. הסרטון ממצלמת בית הספר, שבו ניתן לראות את האלימות שנקט בנה של הנתבעת כלפי ע', הוצג במהלך הדיון, גם לנתבעת, והיא אישרה שרואים בו את בנה נותן ל- ע' אגרוף ובעיטה, וכי מדובר באלימות קשה (בעמ' 34 – 35 לתמליל פרוט' הדיון מיום 26.5.20). גם שירית זמיר, העדה מטעם הנתבעת (להלן: "שירית") העידה שמדובר באלימות חמורה.
- שירית, אמא של תלמיד בבית הספר, החברה בוועד ההורים יחד עם הנתבעת, אישרה בעדותה שראתה את הסרטון בבית הספר, משום שבאותה תקופה היתה מדריכת הורים של הוריו של ע'. שירית העידה כי "היתה איזושהי אלימות מצד הבן של הנתבעת, אבל לא משהו קריטי, כי אח"כ הם חזרו לשחק..." (בעמ' 8 לתמליל הדיון). עם זאת, במהלך חקירתה הנגדית הוצג לשירית הסרטון, ואז העידה שלא ראתה את כולו קודם לכן, ומצפה בסרטון במלואו ניתן לראות את בנה של הנתבעת רץ לעבר ע' נותן לו אגרוף בפנים ובעיטה עם הברך. כשנשאלה אם זה חמור בעיניה השיב "מאוד", כי מדובר באלימות "חמורה", וכי בגין אלימות כזו יש להשעות את הילד התוקף (בעמ' 15 לתמליל הדיון).
14. בהמשך העידה שירית, שבנה של הנתבעת אינו ילד אלים, שהיא יודעת חוץ מהמקרה הזה רק על עוד מקרה אחד של אלימות שבה נקט, ושהוא תמיד עוזר לבנה (בעמ' 8). זו גם היתה טענת הנתבעת, שבנה אינו אלים ולכן ההחלטה להשעותו לא היתה סבירה.
- עם זאת, בחקירתה הנגדית של שירית, הוצג לה מסרון ששלחה אל התובע בתאריך 12.4.16 בו כתבה כי מתחילת השנה בנה "סופג אלימות מילולית ופיזית" מבנה של הנתבעת, וכי "הנושא לא מסתיים". בהמשך אותו מסרון כתבה שהיא לא מסתדרת עם הנתבעת משום ש"גם היא משתמשת באלימות מילולית" (בעמ' 11-12 לתמליל הדיון). צילום ההתכתבות הוגש וסומן ת/1.
- העדה אישרה שכתבה את המסרון, אך לטענתה לא זכרה זאת.
15. בעקבות אירוע האלימות מצד בנה של הנתבעת, החליט התובע להשעותו מבית הספר. בסיכומיה, טוענת הנתבעת כי התובע לא הוכיח שההחלטה התקבלה בעצה אחת עם היועצת או המפקחת. אין לי אלא לדחות את הטענה משום שהתובע הצהיר, כי ההחלטה על ההשעה התקבלה בעצה אחת עם הגורמים המפקחים והממונים עליו (סעיף 37 לתצהירו), ובהמשך תצהירו הרחיב וכתב כי מאחר שלא הצליח לשוחח עם בנה של הנתבעת אחרי שהיכה את ע', פנה לשירות הפסיכולוגי העירוני, אל גב' ניצן זיסלבסקי, פסיכולוגית בית הספר, ואל המפקח, וסיפר להם את שאירע, והתשובה שקיבל היתה חד משמעית –

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

- 1 להשעות את בנה של הנתבעת (סעיף 74 לתצהירו של התובע). התובע לא נחקר על כך
2 בחקירתו הנגדית, ועדותו, המהימנה בעיניי, לא נסתרה.
3 על כן, אני מקבלת את עדות התובע בנושא, וקובעת כי ההחלטה על ההשעיה התקבלה על
4 ידי הנהלת בית הספר, בשיתוף הגורמים המפקחים על התובע, ונבעה משיקולים ענייניים
5 פדגוגיים בלבד.
6 גם ציונה גימפל, מחנכת הכיתה של הבן העידה שלא ראתה את הסרטון ובו התקיפה, אך
7 ההחלטה להשעותו בשל האלימות מצדו, החלטה שהתקבלה על ידי התובע וסגניתו, היתה
8 מקובלת עליה.
9
10 16. בסיכומיה, טוענת הנתבעת כי התובע לא פעל בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד החינוך, בין
11 היתר משום שלא שוחח עם ההורים על דרכי טיפול ובניית תוכנית התנהגותית מותאמת,
12 ולא עדכן בדבר סיבת ההשעיה, והכל תוך התעלמות מופגנת מהנתבעת למרות שהודיעה לו
13 כי "בדעתה לשלוח את בנה למחרת היום לבית הספר" (סעיף 19 לסיכומי הנתבעת).
14 האופן בו הודיעה הנתבעת לתובע כי בדעתה לשלוח את בנה לבית הספר למחרת היום, היה
15 באמצעות הודעת הוואטסאפ ששלחה אליו בצהרי אותו היום, וזו לשונה:
16 "אדוני היקר, אתה רוצה, תשעה את עצמך מתפקידך. הבן שלי מגיע לבית הספר, תעדכן
17 את סבתא שלי שבקבר מצידי. עכשיו תתמודד איתי וכל יום שהוא יקלל אותו הוא יקבל
18 מכות." (4/ת).
19
20 הנתבעת אישרה בחקירתה הנגדית, שכתבה את ההודעה, ואינה חוזרת בה ממנה (בעמ' 36
21 לתמליל הדיון מיום 26.5.20).
22 הודעה בוטה כזו, המופנית אל מנהל בית ספר מאמו של תלמיד, אינה משאירה כל אפשרות
23 לשיחה. הנתבעת יכולה להתקשר אל התובע בעצמה, במטרה להבין את המניעים להחלטה,
24 אך בחרה לקבוע כעובדה שבנה יתייצב למחרת היום בבית הספר.
25
26 בהמשך עדותה, כשנשאלה הנתבעת האם באמת הנחתה את בנה להכות את ע', כפי שכתבה
27 לתובע, השיבה שהנחתה אותו להגן על עצמו, ואם הוא מרגיש מאוים, "שיגיב פעם אחת
28 כדי להרתיע" (בעמ' 38 לתמליל הדיון).
29 ואכן, התובע הצהיר, בתצהיר עדותו הראשית, שכאשר ניסה לשוחח עם בנה של הנתבעת
30 לאחר האירוע בו נהג באלימות כלפי ע', ענה לו הבן: "אמא אמרה לי להרביץ לו." (סעיף 71
31 לתצהירו, עליו לא נחקר).
32 בחקירתה הנגדית, אישרה הנתבעת שגם בקבוצת וואטסאפ של ועד ההורים שבו חברות
33 שלוש נשים כתבה בעבר שאמרה לבנה, ביחס לילד אחר, שבפעם הבאה "ישים לו כיסא
34 בראש". (ההודעה סומנה 5/ת, ראו עדות הנתבעת בעמ' 38-39 לתמליל הדיון).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

- 1
2 17. בהמשך עדותה, אישרה הנתבעת שהחליטה לשלוח את בנה לבית הספר, חרף החלטת
3 הנהלת בית הספר להשעותו, ואמרה לו שבכל שלב אם הוא נאלץ לצאת מהכיתה, שיעשה
4 זאת בנוכחות ציונה או רויטל, ושלא ידבר עם התובע לבד (בעמ' 42 לתמליל הדיון).
5
6 18. ביום 29.3.19 בבוקר, ראה התובע שבנה של הנתבעת הגיע לבית הספר חרף ההשעיה, וניגש
7 לשוחח עמו לפני תחילת השיעור, אך הבן התעלם. על כן, ניגש התובע אל מחנכת הכיתה
8 ציונה גימפל, בחדר המורים, וביקש ממנה לשלוח אליו את בנה של הנתבעת בתחילת
9 השיעור.
10
11 19. ציונה, מחנכת הכיתה, שעדותה מהימנה בעיני, העידה על מה שאירע בבוקר יום שישי, ה-
12 29.3.19.
13 על פי עדותה, בבוקר, לפני תחילת יום הלימודים, אמר לה התובע, בחדר המורים, שראה
14 את בנה של הנתבעת, וביקש ממנה שתשלח אותו לחדרו. כששאלה מה אם לא ירצה לצאת
15 לחדר המנהל, השיב לה התובע שבמקרה כזה יגיע הוא לכיתה. בתחילת השיעור ניגשה
16 גימפל אל בנה של הנתבעת, ואמרה לו שהתובע מבקש שייגש אליו אך זה ענה "אמא אמרה
17 לי שאני נשאר בכיתה" ולמרות שהפצירה בו פעמיים ללכת לחדר המנהל, סירב. התובע
18 הגיע לאחר מכן, עמד בפתח הכיתה וביקש מבנה של הנתבעת לצאת אליו, אך זה השיב:
19 "אמא אמרה לי שאני לא יוצא מהכיתה." על כן אמר לה התובע שתיקח את הילדים ותעבור
20 איתם למקלט ללמד שם (בעמ' 20 לתמליל). מאוחר יותר, כך העידה, הגיעה הנתבעת
21 והכניסה את בנה למקלט בו שהו כל ילדי הכיתה, ואת המשך היום הוא העביר עם הכיתה.
22 התובע הבהיר כי הכל התרחש בתחילת השיעור ולא בסופו, כפי שנכתב בטעות בתצהירו
23 (עמ' 45 לתמליל הדיון). הדברים אכן מתיישבים עם עדותה של גימפל.
24
25 20. בחקירתה הנגדית של גימפל הובהר כי טענת הנתבעת בסעיף 27 לתצהירה כאילו משיחתה
26 עימה עולה שהתובע תכנן את האירוע, אינה נכונה, משום שלכל היותר התכוונה שהוא
27 "תכנן מה יקרה ב- 08:00 בבוקר" (בעמ' 24 לתמליל הדיון).
28 גימפל גם הכחישה את טענת הנתבעת בתצהירה לפיה אמרה לה ש"ההשעיה נעשתה שלא
29 לפי הכללים" (בעמ' 25 לתמליל הדיון).
30
31 21. כשהתובע ובנה של הנתבעת נותרו בכיתה, התקשר הבן אל הנתבעת, באמצעות מכשיר
32 הטלפון שיש לו בשעונו (עמ' 46 לתמליל הדיון מיום 26.5.20). השיחה הוקלטה והנתבעת
33 הגישה כראיה מטעמה את הקלטת השיחה ותמליל שלה (תמליל השיחה סומן נספח ח'
34 לתצהירה).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

- 1 מהאזנה להקלטת שיחתם של הנתבעת ובנה וקריאת התמליל, ניתן ללמוד שהתובע השאיר
2 את הבן בכיתתו, נשאר עמו במקום, ואפשר לו לקיים את שיחת הטלפון עם אמו. הנתבעת
3 שאלה את בנה, מספר פעמים במהלך השיחה, אם התובע נעל את הכיתה ובנה השיב
4 בשלילה, אך ציין כי התובע לא מאפשר לו לצאת מהכיתה, עד שידבר איתו. אז נשמעת
5 הנתבעת כשהיא אומרת לבנה "תתעלם ממנו, הוא אפס" ומורה לו לנסות לצאת מהכיתה,
6 בין היתר במילים אלה: "תנסה בכח לצאת עכשיו, אל תיגע בו, אל תיגע בו, שהוא יגע בך,
7 אל תיגע בו." (בעמ' 4 לתמליל השיחה ש' 16), ומוסיפה שהיא מתקשרת למשטרה משום
8 שהתובע (אותו היא מכנה באוזני בנה "חתיכת אפס") נעל אותו בכיתה (בעמ' 4 ש' 22).
9
10 22. התובע העיד, כי בהמשך הצטרפה אליו ואל בן הנתבעת, יועצת בית הספר. זמן קצר לאחר
11 מכן, הגיעה הנתבעת לשער בית הספר וביקשה להיכנס כדי לדבר עם התובע. התובע ניגש
12 אל השער ואפשר לה להיכנס, אך במקום לדבר עמו היא מיהרה לכיתה, שם שהה בנה עם
13 היועצת, ולקחה אותו מהכיתה תוך שהיא צועקת לעבר התובע שהוא "אפס", ודוחפת
14 אותו. אז הזמין התובע משטרה.
15
16 23. לטענת הנתבעת, החזיק התובע את בנה בכיתה משך 40 דקות.
17 התובע טוען כי כל האירוע ארך לא יותר מ- 10 דקות, משום שהוא נכנס לכיתה כ- 7 דקות
18 לאחר תחילת השיעור, ובשעה 08:31 כבר החל השוטר לכתוב את הדו"ח לנתבעת.
19 הנתבעת לא היתה נוכחת במקום, ואורך השיחה שלה עם בנה שנערכה מתוך הכיתה
20 והוקלטה, 5 דקות ו- 13 שניות בלבד.
21 על כן אני קובעת כי כל האירוע ארך כ- 15 דקות לערך. במהלך אותן דקות, היו עם בנה של
22 הנתבעת בכיתה התובע, ומאוחר יותר גם יועצת בית הספר, תוך שהתובע מנסה לגרום לו
23 לשוחח עמו, אך לשווא.
24

השאלות המצריכות הכרעה ואלה שאינן מצריכות הכרעה

- 25
26 24. לצורך הכרעה בתביעה זו, איני נדרשת להכריע בשאלה אם התובע ניהל את הסיטואציה,
27 שנכפתה עליו בשל התנהלות הנתבעת, באופן המיטבי. התביעה שלפניי היא תביעת לשון
28 הרע, והפרסומים שפרסמה הנתבעת בגנות התובע מהווים, ללא ספק, לשון הרע. על כן,
29 בחינת האירוע שהתרחש בבית הספר באותו יום שיש, במסגרת פסק דין זה נעשית רק
30 למטרה אחת – על מנת לבחון את טענות ההגנה של הנתבעת. כלומר, לבחון אם היה אמת
31 בפרסום, ובכלל זה אם התובע כלא את בנה בכיתה, השפיל אותו והתעלל בו, או לחלופין
32 אם עומדת לנתבעת הגנת תום הלב.
33

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

25. הנתבעת הקדישה חלק נכבד מטענותיה, בתצהירה, בעדותה ובסיכומיה, ליחסו של התובע כלפיה.

אופי היחסים בין התובע לנתבעת, השינוי שחל בהם, או הסיבה לשינוי, כפי שסוכמו בסעיפים 10-13 לסיכומיה, כל אלה אינם רלוונטיים, לצורך הכרעה בתביעה זו, אלא ככל שהנתבעת מבקשת להוכיח, באמצעותן, כי יש אמת בפרסומים לפיהם התובע משתמש בכוח על מנת "להתנקם במי שיוצא כנגד דרכו שפוגעת בילדים", כי "התעלל" בבנה "בכוונת נקם", או כי דרכו היא "דרך הכח והשקרים".

26. אין בכוונתי לדון בטענות הנתבעת בדבר הפרת חוזר מנכ"ל משרד החינוך בנוגע לשעות הלימודים (סעיף 14 לסיכומי הנתבעת). כל זה פשוט אינו רלוונטי, משום שבפרסומים אין ולו מילה על הפרת הנחיות חוזר מנכ"ל.

27. כמו כן, אין בכוונתי לדון בטענות לגבי בעיות ההתנהגות, של תלמידים שלמדו בכיתת בנה של הנתבעת במהלך השנים, ובמאבק של הנתבעת, שלטענתה התנהל בשיתוף פעולה עם התובע, על מנת להעבירם מהכיתה. טענות אלה אינן רלוונטיות לצורך הכרעה בתביעה שלפניי.

גם הישגיו הלימודיים של בנה של הנתבעת אינם עומדים כאן לדיון, משום שכאמור לעיל, שוכנעתי כי ההחלטה להשעותו התקבלה על ידי הנהלת בית הספר כדין, בשל התנהגות אלימה מצדו, וגם אם היו בעבר ילדים שנקטו אלימות ולא הושעו, כטענת הנתבעת (שלא הוכחה), אין בכך כדי להוביל למסקנה כי ההחלטה להשעות את בנה של הנתבעת נבעה משיקולים זרים, או מרצון להתנקם בנתבעת.

טענות ההגנה

הגנת אמת הפרסום – סעיף 14 לחוק

28. לצורך בחינת השאלה אם חלה על הפרסום הגנת אמת הפרסום, הקבועה בסעיף 14 לחוק, יש להשוות בין העובדות העולות מן הפרסום כפי שהוא מתפרש על פי כללי הפרשנות, לבין המציאות העובדתית במועד הפרסום. ההגנה תעמוד לנתבע מקום שקיימת "זהות" בין המתואר בפרסום לבין המציאות האובייקטיבית, בתנאי שהיה בפרסום עניין ציבורי. עם זאת, לצורך תחולת ההגנה, לא חייבת להיות זהות מוחלטת בין הפרסום למציאות, די בכך שהמשמעות והתוכן הכללי של הפרסום תואמים את המציאות (אורי שנהר, דיני לשון הרע (נבו 1997) (להלן: "שנהר") עמ' 220 והפסיקה המובאת שם).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

29. אמנם פרסום הנוגע לתובע, כמנהל בית ספר, יכול להיות בעל עניין ציבורי, אך על כך לא
אתעכב, משום שלאחר בחינת מכלול העדויות, ברור כי לא עלה בידי הנתבעת להוכיח את
טענתה בדבר אמת הפרסום. להלן נימוקיי;

הטענה בדבר כליאת השווא

30. התובע לא כלא את הנתבע בכיתה, וטענת הנתבעת בסיכומיה, לפיה על התובע להכיר לה
תודה שלא הגישה נגדו תביעה בגין כליאת שווא, מוטב שלא היתה נטענת.

31. על פי הוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך, כאשר תלמיד מגיע לבית הספר למרות שהושעה,
יש לפעול כדלקמן:

1. ליישם השעיה תוך בית ספרית ליום מלא כדי להבהיר שההשעיה בתוקף.
2. לקיים שיחה עם התלמיד ועם הוריו המבהירה כי מדובר בערעור על סמכות בית הספר.
זה בדיוק מה שניסה התובע לעשות. הוא ניסה לשוחח עם בנה של הנתבעת, אך הבן, שקיבל
הוראה מאמו לא לאפשר קיומה של שיחה כזו, מילא אחר הוראותיה. התובע ניסה לקרוא
לבנה של הנתבעת לשיחה אליו, אך כשלא נענה לסמכותו, לא נותרה לתובע כל ברירה אלא
להגיע אל הכיתה, וכשהבן שוב סירב לצאת, להוציא את ילדי הכיתה על מנת שיוכל לדבר
עמו בפרטיות.
הנתבעת טוענת בסיכומיה, כי התובע לא פעל בהתאם לחוזר המנכ"ל בדבר "אקלים חינוכי
מיטבי והתמודדות מוסדות חינוך עם אירועי אלימות וסיכון", בין היתר משום שלא שיתף
את ההורים בנסיבות ובשיקול הדעת שהוביל להשעיה, ולא ניתנה לתלמיד בתיאום עם
הוריו משימה חינוכית המתאימה לו לביצוע בבית (סעיף 19 לסיכומיה). הטענה אינה יכולה
להישמע משום שתגובתה של הנתבעת להודעה על ההשעיה, בהודעת הווטסאפ שכתבה
בלשון ביבים לתובע, לא אפשרה כל שיחה עמה, ולא ניתן היה ליתן לבנה תוכנית חינוכית
לביצוע בבית כשאמו, הנתבעת, שלחה אותו לבית הספר, בניגוד להחלטת הנהלת בית
הספר.

32. התובע העיד, כי כאשר ראה את בנה של הנתבעת, ליבו התכווץ, משום שריחם עליו, וכי לא
היתה לו כל כוונה לכלוא אותו, כל שביקש לעשות הוא לשוחח איתו, על מנת שיקבל
אחריות על מה שעשה. עוד העיד התובע, כי להבנתו כליאה היא נעילה מאחורי סורג וברירה,
לבד, אך בנה של הנתבעת לא שאר לרגע אחד לבד, ומי שהכניס אותו לסיטואציה שבה היה
היא אמו, הנתבעת (בעמ' 54 לתמליל הדיון מיום 4.8.20).

התובע הוסיף, כי כל אותה העת שבנה של הנתבעת היה בכיתה, ישב ע', הילד שאותו היכה
יום קודם לכן, מחוץ לכיתה, ומירר בבכי. כל ילדי הכיתה ידעו שהילד שהוכה בוכה מחוץ
לכיתה, וידעו שבנה של הנתבעת מסרב, בהוראת אמו, לצאת מהכיתה לשוחח עם מנהל בית

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

- 1 הספר (בעמ' 46 לתמליל הדיון ש' 9-12). בסיטואציה כזו, ברור כי היתה חשיבות רבה לכך
2 שהתובע, מנהל בית הספר, יתעקש לקיים שיחה עם בנה של הנתבעת.
3
4 33. כאמור, התובע ביקש לקיים שיחה עם בנה של הנתבעת, ולצורך כך, לאחר שכל ניסיונותיו
5 להביא אותו לשיחה במשרדו, או מחוץ לכיתה, כשלו, נאלץ ליצור סיטואציה שבה ילדי
6 הכיתה הוצאו מן הכיתה על מנת לאפשר לו לשוחח עמו ביחידות. מדובר בהפעלת מרות
7 חינוכית, במלוא מובן המילה, ולא מעבר לכך.
8 בית הספר מתנהל על פי כללים שאותם יש לכבד, ואת הוראות המורים והמנהל יש לקיים.
9 במסגרת כללים אלה, מוטלות מגבלות על הרצון החופשי של התלמידים, שאינם יכולים
10 מטבע הדברים לצאת מהכיתה ולהיכנס אליה כאוות נפשם. איסור על תלמיד לצאת
11 מהכיתה במהלך שיעור, כשהמנהל נמצא עמו בכיתה, ומבקש לשוחח עמו, אינו יכול
12 להיחשב כליאה, גם בסיטואציה שיתר ילדי הכיתה עברו, בהוראת המנהל, ללמוד בכיתה
13 אחרת.
14 מסיבה זו, בפקודת הנזיקין קיים סייג מפורש לעוולת כליאת השווא, הקבוע בסעיף 27(6)
15 לפקודה, לפיו הגנה טובה מפני כליאת שווא היא כאשר הנתבע הוא "הורו או אפוטרופסו
16 או מורהו של התובע" ושליטת החירות היא "ארעית בלבד לזמן שהיה נחוץ באופן טבעי
17 למען ייטב דרכו".
18
19 34. ושוב, ראוי להפנות לכך שעל פי חוזר מנכ"ל משרד החינוך, זה בדיוק האופן שהיה על
20 התובע לנהוג עם הנתבע, שהפר את ההחלטה בדבר השעייתו. על פי חוזר מנכ"ל "יש לפעול
21 להרחקת התלמיד משיעור או מחלק ממנו ועליה להיעשות בהשגחת מבוגר" (סעיף יד'
22 במוצג ת/11).

טענת ההתעללות

- 23
24
25
26 35. התובע העיד (בעמ' 45 לתמליל הדיון מיום 4.8.20) שביקש לשוחח עם בנה של הנתבעת
27 ביחידות, לא לפני כל הכיתה, דווקא על מנת למנוע את השפלתו בפני חבריו, ולקיים את
28 חובתו על פי חוזר המנכ"ל, המורה לשוחח עם תלמיד שלא נשמע להחלטה להשעותו. אם
29 היה יוצא מהכיתה, כפי שביקש ממנו התובע לעשות (אך הנתבעת אסרה עליו), לא היה בכך
30 כל חריג. מעדותו של התובע ניתן ללמוד שלא היתה כל התעללות או השפלה באופן בו נהג
31 עם בנה של הנתבעת.
32
33 36. בשום שלב, במהלך האירועים שהתרחשו בבית הספר, לא היתה בהתנהלותו של התובע עם
34 בנה של הנתבעת "התעללות" או "השפלה". יש להניח, שהשהות שלו עם התובע בכיתה
35 היתה לא נעימה, אך אני מקבלת את טענת התובע לפיה, הנתבעת היתה זו שיצרה את

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

- 1 הסיטואציה שנכפתה על בנה, כאשר שלחה אותו לבית הספר על אף ההחלטה להשעותו,
2 ולמרות שידעה שהתובע - מנהל בית הספר, יקרא לו לשיחה, אסרה עליו לצאת מהכיתה
3 על מנת להגיע אל משרד המנהל. יתרה מכך, גם כאשר הבינה הנתבעת את הסיטואציה
4 שנוצרה, שהתובע הגיע לכיתה ומבקש לשוחח עם בנה, לא ויתרה על ההוראות שנתנה לו,
5 ובמקום להנחות אותו בשיחה הטלפון פשוט להקשיב לתובע, הורתה לו להתעקש ולצאת
6 מהכיתה, תוך שהיא מנחה אותו כיצד לתמרן את התובע לידי כך ש"יגע בו".
7
- 8 37. שירית זמיר, העדה מטעם הנתבעת, העידה שלדעתה הדברים שכתבה הנתבעת בדבר היות
9 התובע "מתעלל סדרתי ושונא ילדים" נכונים. כשהתבקשה לתת שמות של ילדים שהתעלל
10 בהם ופרטי המקרים, העידה שהיה מקרה בו צרח על ילד באמצע המדרגות של בית הספר
11 וקילל אותו. לדבריה, שמעה על המקרה מהורים שסיפרו לה, ובאופן כללי היא שומעת
12 מילדים ומהורים שפונים אליה לעזרה, מה התובע עושה לילדיהם (בעמ' 14 לתמליל הדיון).
13 בהמשך, בחקירתה החוזרת, העידה כי היה מקרה עליו שמעה מאמו של ילד, שבשמו נקבה,
14 בו עמד הילד במדרגות מול החדר של התובע והתובע אמר לו: "אני אשרוף אותך בכל בתי
15 הספר בעיר", ואמא נוספת שסיפרה לה שהתובע אמר לה שבנה לא מבין עברית מספיק
16 טוב, ולכן הביא ילד שיתרגם לו, בשעה שהילד דובר רק עברית (בעמ' 17 לתמליל הדיון).
17 עם זאת, בתשובה לשאלה האם היא עצמה קלטה בחושיה שלה שהתובע הוא מתעלל
18 סדרתי בילדים, השיבה שירית כי היא אישית לא (בעמ' 14 לתמליל הדיון מיום 26.5.20).
19
- 20 38. עדותה של שירית ביחס למקרי ההתעללות כביכול, לא היתה אלא עדות מפי השמועה, ואף
21 שמעדותה נראה כי שמות הילדים והורים ידועים לה, לא טרחה הנתבעת לזמנם לעדות,
22 למרות שבתשובות לשאלון שנשלח אליה הצהירה כי ישמעו עדויות של הורים על התעללות
23 מצד התובע (ת/3 – תשובה לשאלה 9).
24
- 25 39. בעוד שבעדותה הראשית של שירית, העידה שיחסייה עם התובע מאוד לא טובים והיא אינה
26 מעריכה אותו, בחקירתה הנגדית הוצג לה מסרון, ששלחה אליו רק 3 חודשים קודם
27 לעדותה, ביום 11.2.20, שבו היא כותבת לתובע "**תודה שהעצמת היום את א' זה חשוב לנו**
28 **מאוד וממש לא מובן מאליו**". בהתחשב בכך ששירית העידה שהיא אינה מכבדת את התובע
29 ומערכת היחסים ביניהם לא טובה (בעמ' 6 לתמליל הדיון), העובדה שבחר לשבח את בנה,
30 מעידה יותר מכל על היותו איש חינוך הגון, שטובת הילדים בראש מעייניו, והוא אינו
31 מושפע מיחסם של הורים כלפיו.
32
- 33 40. בחקירתה הנגדית של שירית התברר עוד, כי מעולם לא התבקשה לתת תצהיר. בהמשך
34 נזכרה שכן התבקשה רק שהיתה מאושפזת, אך ברור כי כשהשתחררה מאשפוז ניתן היה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

לקבל ממנה תצהיר, כך שטענת הנתבעת לפיה סירבה לחתום על תצהיר, ולכן זומנה להעיד
ללא תצהיר, מבלי שהתובע יודע על מה תעיד, אינה נכונה.

41. לסיכום, העדה שירית, שהתייצבה בבית המשפט על מנת לסייע לנתבעת בהגנתה, נמצא
שרק 3 חודשים קודם לכן כתבה לתובע שהיא מודה לו על שהעצים את בנה, והיא עצמה
מעולם לא ראתה במו עיניה סיטואציה בו התובע "התעלל" בילדים, אלא שמעה מאמהות
על שני מקרים כאלה, שפרטיהם המלאים לא הובאו בפניי, מאחר שהנתבעת בחרה לא לזמן
לעדות את אותן אמהות.

אותה עדה גם העידה שבנה של הנתבעת אינו ילד אלים, אך בחקירתה הנגדית התברר כי
פניותיה אל התובע מעידות בדיוק להיפך (מוצג ת/1 ועמ' 11-12 לתמליל הדיון).

לא ניתן לקבל את עדותה של שירית כעדות מהימנה, משום שהוכח כי היא אינה עקבית,
ונראה שהמניע לעדותה הוא מערכת היחסים הלא טובה שלה עם התובע, עליה העידה
בעצמה (בעמ' 6 לתמליל הדיון).

הטענה לפיה התובע מתנקם בנתבעת באמצעות בנה

42. כאשר התבקשה הנתבעת להבהיר, במסגרת עדותה, על מה היא מבססת את טענתה כי
התובע "מתעלל" השיבה כי כוונתה למה שעשה לה התובע, כפי שמשתקף מהתמליל
השיחות שלה עמו, כלומר לכך שהשתמש בה במאבק מול משרד החינוך ואז התכחש לכך
שהיה שותף למאבק זה (בעמ' 89 לתמליל פרוט' הדיון).

43. אני דוחה את טענותיה של הנתבעת לפיהן התובע פיתח אנטגוניזם כלפיה, והמתין
להזדמנות לפגוע בה (סעיף 15 לסיכומיה) או את תיאוריה בדבר הפגישה שהובילה למשבר
ביחסי האמון בינה לבין התובע (כמתואר בסעיף 11 לסיכומיה), ראשית, משום שעדותה של
הנתבעת אינה מהימנה בעיניי, ואני מעדיפה את עדותו של התובע על פניה. שנית, משום
שכל טענותיה, כפי שהן מרוכזות בסעיפים 11-12 לסיכומיה, הן עדויות מפי השמועה, ואין
לי אלא לקבוע כי טענות אלה לא הוכחו. כולן מבוססות על תחושות סובייקטיביות של
הנתבעת בדבר "רדיפה" מצד התובע, על עדויות מפי השמועה, ועל השערה לא מבוססת
לפיה שיחה שהתקיימה עם מנהל מחלקת החינוך בעיר הגיעה לאוזניו של התובע, והיא זו
שגרמה לו להתנקם בה. אני דוחה את הטענה לפיה התובע המתין להזדמנות לפגוע בה
ולהכפיש את שמה לא הוכחה. משכך, לא הוכחה גם הטענה לפיה "דרכו של התובע היא
דרך הכוח והשקרים".

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

44. התנהלות התובע עם בנה של הנתבעת לא היתה מונעת משיקולים זרים או מיצר נקמנות כלשהו, משום שהוכח כי ההחלטה להשעותו מבית, לאחר שתקף באלימות את בן כיתתו, היתה מוצדקת, והתקבלה לאחר שהתובע נועץ בפסיכולוגית הכיתה ובמפקח (סעיף 74 לתצהירו).

45. הנתבעת העידה שבעבר הגיעו לבית הספר "המון ילדים מושעים, וזה לא קרה להם" כלומר לא זכו ליחס כזה מהתובע (תמליל הדיון מיום 26.5.20 בעמ' 63). טענה זו למעין "אכיפה בררנית", ספק אם היה מקום לקבלה, גם לו היתה מוכחת הטענה העובדתית, אך היא כלל לא הוכחה. יש להניח כי לו היה ממש בטענה, היתה הנתבעת מזמנת לעדות אמהות לילדים שהגיעו לבית הספר למרות ההשעיה, אך לא הובאו ראיות כאמור. מחנכת הכיתה גב' גימפל, שהעידה מטעם הנתבעת, אמרה כי מעולם לא נאלצה להתמודד עם טיפול בילד מושעה שמגיע לבית הספר (בעמ' 24 לתמליל הדיון).

46. התובע לא יכול היה לצפות שהנתבעת תחליט לא לכבד את ההחלטה על השעייתו של בנה מבית הספר, ואלמלא היתה הנתבעת שולחת את בנה לבית הספר בניגוד להחלטת הנהלת בית הספר להשעותו, לא היה מתרחש כל האירוע. על כן, ברור שהאירוע לא תוכנן על ידי התובע.

יתר הטענות המופיעות בפרסומים

47. בפרסום הראשון (מוצג ת/7), כתבה הנתבעת כי "בשבוע הבא תעלה כתבה בערוץ 12 על מקרה חמור שהתרחש בבית הספר הקרית ביאליק היום". בחקירתה הנגדית התברר כי לא נעשתה כל כתבה כזו, וכי היה מדובר בשאיפה שלה בלבד (בעמ' 59-60 לתמליל הדיון מיום 26.5.20). ביחס לפרסום לפיו התובע איים על בנה, השיבה הנתבעת כי התכוונה לכך שהיועצת איימה עליו, וכי התובע לא איים עליו (בעמ' 65 לתמליל פרוט' הדיון). הטענה בדבר "השפלת תלמיד וכליאתו בכיתה בניגוד לרצונו" אף היא לא הוכחה. כפי שפירטתי לעיל, התובע לא כלא את הנתבע בכיתה, ולא השפיל אותו.

48. בפרסום השני (ת/8) בו פנתה הנתבעת אל המפקח ד"ר סער הראל, בעמוד הפייסבוק של משרד החינוך, חוזרת הנתבעת על הטענה לפיה התובע כלא את בנה בכיתה, במשך 40 דקות, כאמור, קבעתי כי לא מדובר בכליאה, ומשך הזמן לא היה 40 דקות. הנתבעת לא הוכיחה כי התובע פעל מתוך נקמה בה על דרכיה, ולא את טענתה לפיה היו "אירועים של התעללות שיש להם תיעוד".

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

49. בפרסום השלישי (ת/9) – הנתבעת לא הוכיחה כי התובע "פועל שלא על פי חוק" ו"מצליח להשתמש בכוחו על מנת להתנקם על מנת להתנקם בכל מי שיוצא כנגד דרכו שפוגעת בילדים" ושדרכו היא "דרך הכח והשקרים".

50. בפרסום הרביעי (ת/10) – הנתבעת לא הוכיחה כי התובע הכניס את בנה למצוקה או השפיל אותו בפני כולם, ולא הוכיחה כי "הוגשה תלונה על תקיפה ובדיקה של חוקר ילדים". התלונה, כך התברר, הוגשה רק ביום 18.4.19 שבועיים לאחר שהנתבעת פרסמה את הפרסום הרביעי, ועל כן בעת הפרסום לא היתה בו אמת (בעמ' 75-77 לתמליל הדיון). הנתבעת לא הוכיחה גם כי התובע שפל, שקרן, נוכל סכסכן וחסר כל מעצורים בנוגע לצנעת הפרט של תלמידיו.

ביחס לפגיעה בפרטיות תלמידיו, הצהיר התובע בתצהיר עדותו הראשית (סעיפים 75-80), שם הסביר כי הטענה לפיה פרסם שבנה נכשל בבוחן אינה אלא שקר, ובמקרה השני אכן מסר לה שם של תלמיד, שהיא עצמה ידעה את שמו. התובע לא נחקר על כך והאמור בתצהירו לא נסתר. על כן, לא הוכח כי הוא פוגע בפרטיות תלמידיו.

51. ביחס לפרסום החמישי – לא הוכיחה הנתבעת שהתובע פעל מתוך רצון לנקום בה, או כי ניסה לגרום נזק לילדיה. גם כאן, איני מוצאת צורך לדון במה שאירע במהלך הדיון בבקשה להטרדה מאיימת, או בסיבה שהובילה לטענת התובע לדחיית בקשתו.

הגנות תום הלב

52. טענות ההגנה של הנתבעת בכתב ההגנה, מלבד הגנת האמת בפרסום (סעיף 14) היו כי הפרסומים נעשו על מנת להגן על עניין אישי כשר שלה, כי נעשו מתוך תחושת חובה מוסרית (15)2 ו- (15)3, וכי מדובר בהבעת דעה על מעשיו של התובע (15)4.

בסיכומיה, העלתה הנתבעת טענות הגנה נוספות, מתוך הגנות תום הלב, שלא נזכרו בכתב ההגנה. למרות זאת, מאחר שמדובר בטענות משפטיות, אדון גם בהן לגופן.

53. הוראת [סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע](#) מקנה הגנה למפרסם לשון הרע, מקום בו קיימים אינטרסים ציבוריים חשובים בפרסום, ומקום בו הפרסום נעשה בתום לב.

על מנת ליהנות מהגנת תום הלב, הקבועה בחוק, על המפרסם להראות כי התקיים בעניינו אחד מסעיפי המשנה של [סעיף 15 לחוק](#) וכן כי לא חרג מתחום הסביר באותן הנסיבות, שאז קמה לו חזקת תום- הלב לפי סעיף [16 \(א\)](#) לחוק ([אורי שנהר דיני לשון הרע](#) (נבו הוצאה לאור) עמ' 250).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

- 1 החזקות החיוביות והשליליות [שבסעיף 16](#) לחוק, מכניסות את יסוד הסבירות לפרסום
2 (ליישום מבחן הסבירות ראו [רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר](#) (12.11.06)).
- 3
- 4 54. נפסק, כי מניסוחן של חזקות תום הלב עולה שיש קשר הדוק בין סבירות הפרסום, בנסיבות
5 בהן נעשה, לבין שאלת תום הלב של המפרסם. מתחם הסבירות הנורמטיבי שבמסגרתו
6 נעשה הפרסום עשוי להצביע על תום לבו של המפרסם לשון הרע; לעומת זאת, חריגה
7 ממתחם הסבירות מעלה חזקה של העדר תום לב, אשר אם לא הופרכה, לא תקנה הגנה
8 למפרסם האמירה הפוגענית.
- 9
- 10 55. באשר ליחס בין החזקה החיובית שנקבעה [בסעיף 16\(א\)](#) לחוק לחזקות השליליות שנקבעו
11 [בסעיף 16\(ב\)](#) לחוק נפסק כי:
- 12 "כבר נתבאר בפסיקה, לא פעם, שכדי לבסס לכאורה הגנת תום לב, מפני תובענה בשל פרסום לשון
13 הרע, די לו, לנתבע, להוכיח שתיים אלו: כי הפרסום נעשה על-ידי באחת הנסיבות המנויות בסעיף
14 15 לחוק, וכי הפרסום לא חרג מן הסביר באותן נסיבות, כאמור בסעיף 16(א) לחוק. אך אם הוכיח
15 התובע אחת משלוש חלופותיו של סעיף 16(ב) לחוק, כי אז מתהפכת הקערה על-פיה וקמה חזקה
16 הפוכה, שהפרסום נעשה שלא בתום לב, ואם הנתבע איננו סותר את העובדות עליהן נסמכת חזקה
17 זו, כי אז יימצא חייב בדין."
- 18
- 19 [ע"א 184/89 טריגמן נ' טיולי הגליל בע"מ](#) (31.12.89); [שנהר בעמ' 258, 266](#).
- 20
- 21 56. הנתבעת לא עמדה בנטל להוכיח "שהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות" מכאן,
22 חזקה שהפרסום לא נעשה בתום לב [\(סעיף 16.א לחוק\)](#).
- 23 דינן של טענות הגנת תום הלב של הנתבעת, להידחות כולן, משום שהפרסום חסר את יסוד
24 תום הלב, ההכרחי לקיומן של כל ההגנות הקבועות בסעיף 15 לחוק.
- 25 כל אחד מחמשת הפרסומים של הנתבעת חרג מתחום הסביר באותן נסיבות.
- 26 הפרסום בדף הפייסבוק של משרד החינוך, במקום פניה בתלונה עניינית לממונה הישיר
27 לבדו, חרג מתחום הסביר. גם הפרסומים בפייסבוק של הנתבעת, והפניות במייל ובקבוצת
28 הוואטסאפ נעשו בתפוצה רחבה, לגורמים שלא היתה כל סיבה לפנות אליהם, ותוכנם של
29 הפרסומים הכיל אף הוא טענות החורגות מתחום הסבירות, משום שייחסו לו מעשים חסרי
30 כל שחר.
- 31 הנתבעת העידה כי בחשבון הפייסבוק שלה למעלה מ- 400 חברים (בעמ' 58 לתמליל הדיון
32 מיום 26.5.20) וכי בין חבריה בפייסבוק נמנים גם הורים לילדים הלומדים בבית הספר
33 ואנשי צוות מבית הספר, לכל הפחות שתי מורות (בעמ' 61-62 לתמליל הדיון).
- 34 על כן, הפרסום בעמוד האישי של הנתבעת בפייסבוק, הוא לבדו גרם לחשיפה עצומה של
35 הדברין, באופן החורד מהסביר בנסיבות העניין.
- 36

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

57. טענת הנתבעת לפיה כתבה את הפרסום השני משום ש"אף אחד במשרד החינוך לא ענה לה" אינה יכולה להישמע, משום שהפרסום נעשה ביום שבת, 30.3.19, כאשר האירוע התרחש בבית הספר ביום 29.3.19, על כן ברור כי במהלך סוף השבוע לא ניתן היה לקבל כל תגובה ממשרד החינוך.

5

58. ביחס להגנת תום הלב הקבועה [בסעיף 15\(2\)](#) העוסק ב"חובה לעשות את הפרסום" נפסק כי העובדה שאדם רשאי לפרסם אינפורמציה מסוג מסוים אינה מעידה על כך שהוא ממלא תפקיד שכזה מתוך חובה. המקרים המובהקים שבהם הכירו בתי המשפט בקיום חובה לעשות את הפרסום הם מקרים שבהם הפרסום היה נחוץ לשם אזהרה מפגיעה בחיי אדם, בבריאותו או ברכושו (**שנהר**, עמ' 284-282 והפסיקה הנזכרת שם).

במקרה הנדון, לא חלה על הנתבעת כל חובה לעשות את הפרסום. התובע אינו מהווה סכנה כלשהי לתלמידיו, מדובר באיש חינוך, מנהל בית ספר ותיק, שלא דבק בו רבב, ואם היתה לנתבעת השגה על התנהלותו במקרה המסוים, היה עליה להגיש תלונה לממונה עליו, ולא לפרסמה ברשתות החברתיות.

15

59. ההגנה הקבועה [בסעיף 15\(3\)](#) לחוק חלה על פרסום שנעשה לשם הגנה על אינטרס, ואינה מותנית בקיומה של חובה לעשות את הפרסום. האינטרס חייב למלא אחר שני תנאים, להיות "אישי" ו"כשר". הסעיף מתחלק למעשה לשלוש הגנות משנה, על פי זהות האדם שעל האינטרס שלו נועד להגן הפרסום: אותו אדם יכול להיות המפרסם עצמו, האדם שאליו הופנה הפרסום, או צד שלישי שהאדם אליו הופנה הפרסום "מעניין בו עניין אישי כשר".

שנהר סבור, כי "פרסום שנעשה לשם הגנה על עניינו האישי הכשר של המפרסם עשוי להיות מוגן גם אם הופנה אל הציבור הרחב, וזאת במקרים שבהם ההגנה על העניין האישי חייבה תפוצה רחבה." (**שנהר**, בעמ' 297).

במקרה הנדון, ברור כי ההגנה על העניין האישי לא חייבה תפוצה רחבה כזו שנקטה הנתבעת.

27

60. הנתבעת טוענת, לראשונה בסיכומיה, כי היא זכאית ליהנות גם מהגנת תום הלב הקבועה [בסעיף 15\(8\)](#) לחוק.

זו לשון הסעיף:

"הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בעניין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בעניין המשמש נושא התלונה; ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה."

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

1
2 לצורך תחולת הגנת תום הלב הקבועה [בסעיף 15\(8\)](#) לחוק, כאשר אין מדובר בממונה על
3 פי דין, על המפרסם הנטל להוכיח כי הנמען היה ממונה על הנפגע (שנהר עמ' 301-302).
4 בנוסף, התלונה המוגנת חייבת להיות מוגבלת לסוג העניינים שבנוגע אליהם היה האדם
5 שאליו הופנתה התלונה ממונה על הנפגע.
6 הפרסום השני, שנעשה בעמוד הפייסבוק של משרד החינוך אינו יכול לחסות תחת הגנת
7 הסעיף, בראש ובראשונה משום שתלונה יש לשלוח לממונה עצמו, ולא באמצעות פרסום
8 בדף הפייסבוק של משרד החינוך, הפתוח לציבור הרחב. פרסום כזה עולה באופן מובהק על
9 הסביר בנסיבות העניין, ולכן אינו מקיים את דרישת תום הלב הנדרשת לשם תחולת
10 ההגנה.
11 הפרסום הרביעי, נעשה במייל, ועל כן, לכאורה, יכול היה לחסות תחת ההגנה הקבועה
12 בסעיף זה, אלא שתפוצת המייל היתה רחבה מאוד, ולא כללה רק את הממונה על התובע.
13 הנתבעת לא הוכיחה כי כל המכותבים במייל היו ממונים על התובע.
14 ד"ר סער, מפקח מחוז חיפה, וגב' גלית כץ המפקחת, הם כפי הנראה ממונים על התובע, אך
15 הנתבעת בחרה לשלוח את המייל לנמענים נוספים וביניהם ראש העיר, מר אלי דקורסקי,
16 מנהל מחלקת החינוך בעיר, מר עמי ראובן, ונמענת נוספת, שהנתבעת לא הוכיחה כי הם
17 ממונים על התובע.
18 בנוסף, פרסום זה חרג מהסביר בנסיבות העניין, גם משום שהכיל טענות עובדתיות חסרות
19 כל שחר, ושמות תואר כגון: שפל, שקרן, נוכל, סכסכן, רע ונבזה, מתעלל סדרתי ושונא
20 ילדים. פניה כזו אינה יכולה להיחשב תלונה המוגנת על פי סעיף 15(8) לחוק, משום שהיא
21 חסרת יסוד תום הלב הנדרש (וכאמור לא הופנתה רק לממונה על התובע).
22 בסיכומיה, טוענת הנתבעת כי פעלה בתום לב וכי האמינה באמיתות תוכנו של הפרסום תוך
23 שהיא מפנה לפסק הדין בעניין [ע"א 788/79 אברהם ריימר נ' עיזבון המנוח ברקו \(דב\)](#)
24 [רייבר, לו\(2\) 141, עמ' 151-152](#).
25 פסק דין זה עסק בהגשת תלונה למשטרה, ולא לממונה על הנפגע, אולם לא רק מסיבה זו
26 אין לקבל את טענת הנתבעת, אלא משום שהפניה לא נעשתה רק לממונה על התובע, כפי
27 שהבהרתי לעיל, ומשום שאף אם הנתבעת, בתחושתה הסובייקטיבית לחלוטין, האמינה
28 בנכונות הפרסום, לא ניתן לקבוע כי מתקיים יסוד תום הלב בפרסום זה, שהיה לא סביר
29 בנסיבות העניין.
30
31
32 61. ההגנה הקבועה בסעיף 15(4) גם היא לא חלה במקרה הנדון, משום שלא מדובר בהבעת
33 דעה. הנתבעת התיימרה לדווח על אירועים שקרו, על כליאת שווא, התעללות, התנקמות,
34 השפלה וכיוב'.
35

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

62. אין לקבל את טענת הנתבעת לפיה הפרסום נעשה על מנת להכחיש לשון הרע שפורסם קודם לכן (סעיף 15(10)). בפרסומים נשוא התביעה לא היתה כל התייחסות לפרסום שביצע התובע. לטענת הנתבעת, התובע הגיש נגדה תלונה במשטרה ובקשה למתן צו הטרדה מאיימת, ועל כן היה עליה לטהר את שמה, אולם הגשת תלונה במשטרה והגשת בקשה למתן צו למניעת הטרדה מאיימת אינן פרסום לשון הרע, ולא הוכח כי התובע פרסם לשון הרע בקרב צוות ההוראה, זוהי טענה שעלתה לראשונה בסעיף 67 לסיכומי הנתבעת, וממילא לא הוכחה.

8

63. אני דוחה גם את טענת הנתבעת לפיה קמה לה הגנת סעיף 13(9) לחוק מאחר שעל פי סעיף 368 לחוק העונשין חלה עליה חובת דיווח, כאחראית על הקטין, משום שהיתה עדה לפגיעת התובע בבנה, כאשר כלא אותו. כאמור, התובע לא כלא את בנה של הנתבעת ולא פגע בו, ועל כן אין כל ממש בטענה.

13

64. אני דוחה גם את טענת הנתבעת לפיה עומדת לה הגנת סעיף 65 לפקודת הנזיקין בשל התנהגותו של התובע המקימה "אשם תורם", מכל הטעמים שפירטתי בפסק הדין.

16

65. אני מקבלת את טענת הנתבעת לפיה אין מקום לחייבה בגין פגיעה בפרטיות התובע. אף שאני מקבלת את טענת התובע לפיה הנתבעת ידעה, בעת שביצעה את הפרסום, כי הדיון התקיים בדלתיים סגורות, וכי פרוטוקול הדיון חסוי (כפי שמעידה הקלטת שיחתה עם עורך דינה, עו"ד נווה). מקובלת עלי גם טענת התובע כי הוא עצמו לא יכול היה להגיב לפרסום, מחמת החיסיון, אך ממילא לא יכול היה להגיב לפרסומים של הנתבעת נגדו, בשל הנחיות משרד החינוך.

23

מכל מקום, איני מקבלת את הטענה לפיו התובע זכאי לפיצוי בגין הפגיעה בפרטיותו, משום שהדיון התקיים בדלתיים סגורות לא על מנת להגן על פרטיותו של התובע, אלא על מנת לאפשר דיון חופשי בטענות הנוגעות לקטינים, בנה של הנתבעת וקטינים נוספים. נכונה טענת הנתבעת בנקודה זו, לפיה חובת הסודיות במקרה זה לא נועדה להגן על "ענייניו הפרטיים" של התובע.

28

29

הנזק לתובע ושיקולים בפסיקת הפיצוי

66. בסיכומיה, טוענת הנתבעת כי כל הניסיונות להגיע לפשרה ולהידברות עוד טרם הגשת התביעה, על ידי פניה של ראש העיר לתובע, נתקלו בסירוב מצד התובע, וכי התביעה הוגשה על מנת שהורים תושבי העיר יזהרו בעתיד מלומר דבר מה על התובע ובית הספר. עוד טוענת הנתבעת, כי בשום שלב לא ביקש ממנה התובע

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

- פרסום של תיקון או הכחשה של הפרסומים, ואף לא פנה אליה בטרם הגשת התביעה.
- על כך אעיר שתי הערות: ראשית, הנתבעת לא הוכיחה כי היו ניסיונות מצדה להגיע עם התובע לפשרה, על ידי פניה לראש העיר. שנית, במהלך הדיון, החל משלביו הראשונים, ניסה בית המשפט, מספר פעמים, להביא את הצדדים לידי פשרה, שתכלול פרסום תיקון או התנצלות מצד הנתבעת, ופיצוי בסכום מופחת. התובע הסכים להצעה, ואף היה זה ששב והעלה אותה מספר פעמים, אך הנתבעת עמדה בסירובה להתפשר עם התובע.
67. לצורך קביעת סכום הפיצוי, הפנה התובע בסיכומיו לשני פסקי דין שניתנו בתביעות לשון הרע נגד מנהלי בית ספר (ת"א 56400-09-14 **סקרישבסקי נ' סבין ואח'** (5.9.18) ות"א 6296-05-08 **לובליאנקר נ' עמיחי ואח'** (2.7.15)). לטענתו, הפרסומים במקרה שלפניי חמורים הרבה יותר, והדבר צריך להשתקף בגובה הפיצוי שיפסק לתובע.
- לטענת הנתבעת, ככל שלא תידחה התביעה, אין מקום לפסוק פיצוי משום שהתובע לא הוכיח שנגרם לו נזק, הוא המשיך בשגרת חייו, עודנו מנהל את בית הספר ולא פעל לנסות להקטין את נזקיו. הנתבעת מפנה לת"ק (י-ם) 4381/06 **אוהד שם טוב נ' הגר צימרמן** (6.5.07) שם פסק בית המשפט לתובע פיצוי סימלי בלבד.
- לשם קבלת פיצוי, ללא הוכחת נזק, בהתאם לחוק איסור לשון הרע, אין התובע צריך להוכיח כי נגרם לו נזק כלשהו, וטענת הנתבעת לפיה התובע לא פעל להקטין את נזקו, אינה נהירה כלל.
68. על פי סעיף 7א(ג) לחוק, רשאי ביהמ"ש לחייב את הנתבע בכפל הסכום האמור בסעיף קטן (ב') ללא הוכחת נזק, אם הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע. הכוונה לפגוע, פורשה בפסיקה ככוונה ברמה גבוהה העולה עד כדי כוונה זדונית, בדומה לכוונה הפלילית, שאחרת כל פרסום שיש בו לשון הרע ייחשב כפרסום שנעשה בכוונה לפגוע (ברע"א 5022/13 הרב אמנון יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ ואח') (8.9.13) ופסק דינו של בית המשפט המחוזי, נשוא הערעור ע"א (מרכז) 32031-10-12 **דנון תקשורת בע"מ נ' הרב אמנון יצחק** (9.5.13).
- במקרה שלפניי, פעלה הנתבעת מתוך כעס גדול על התובע, שלתחושתה הסובייקטיבית פגע בבנה - טענה אותה מצאתי לא נכונה כאמור, אך איני סבורה כי הנתבעת פעלה בכוונת זדון של ממש, במטרה לפגוע בתובע. על כן, אין לפסוק פיצוי על פי סעיף 7א(ג) לחוק.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

69. חישוב הפיצוי בגין הפגיעה יעשה על פי אמות מידה כלליות ועל בסיס נסיבותיו הפרטניות של הפרסום. על בית המשפט לשקול את אופי הפגיעה ונסיבותיה, מעמדם של הפוגע והנפגע, תפוצת הפרסום, התנהגותו של הפוגע, וכן התנהגות הנפגע ומעמדו טרם הפרסום אודותיו. בקביעת הפיצוי יש לתת משקל לנזק שנגרם לנפגע כתוצאה מהפרסום, כאשר קיימת חזקה כי מעצם פרסום לשון הרע נגרם נזק לשמו הטוב של הנפגע המצדיק מתן פיצוי מבלי שנדרשת הוכחת נזק ממון מיוחד שנגרם בפועל; וכן יש לשקול את התנהגותו של המפרסם והכוונות העולות ממנה, כדוגמת כוונה ישירה לפגוע בנפגע או קלות דעת (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי (2008); רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5) 510 (2001)).

70. אין צורך להכביר מילים על הנזק שנגרם לשמו הטוב של התובע, מנהל בית ספר מזה 13 שנים, איש חינוך מזה 20 שנה, אשר הוצג על ידי הנתבעת כאדם שכלא תלמיד בכיתה, כמתעלל סדרתי בקטינים, נוכל, שקרן, שונא ילדים, מתנקס בילדים, פועל בניגוד לחוק ובדרך כוחנית, ועוד כהנה וכהנה, כמפורט בפרסומים.

71. התובע הצהיר, בתצהיר עדותו הראשית, שכמורה בחינוך הממלכתי, הוא יודע שעמדת משרד החינוך היא שאסור לו להגיב ברשתות החברתיות, ועל כן לא היתה לו גם אפשרות להגיב לדברים שפרסמה הנתבעת. גם ביחס לפרסום החמישי, שנגע לדיון שהיה חסוי, לא יכול היה להעמיד דברים על דיוקם, כי בכך היה מפר צו בית משפט בדבר החיסיון. התובע הצהיר כי צער רב נגרם לו ולבני משפחתו בעקבות הפרסומים, אשתו וילדיו ראו אותו מתייפח כמו ילד קטן בביתו, בעקבות הכאב וחוסר האונים שנלוו להכפשה כל כך קיצונית ושיטתית. לטענתו, הנתבעת העמידה את כל הקריירה שלו, הכוללת עשרות שנים של עשייה ותרומה ציבורית, בסכנה.

לדבריו, הנתבעת גרמה לו לאובדן מוחלט של האפשרות לנהל חיים סבירים משום שבכל מקום אליו הוא מגיע הוא חש שמסתכלים עליו כעל מתעלל סדרתי, שונא ילדים, ופוגע בילדים.

עוד הצהיר התובע, כי גם לאחר אותם פרסומים ממשיכה הנתבעת לטעון בפני הורים וגורמים אחרים הקשורים בעיסוקו, כי כל מה שפרסמה עליו אמת הוא. התובע לא נחקר על נקודה זו בתצהירו, וחזר על הדברים גם בעדותו, אותה מצאתי, כאמור, מהימנה.

72. אין להסכין עם השתלחות בוטה ופרועה של הורים באנשי חינוך, מורים ומנהלי בתי ספר. אלה מצויים, מתוקף תפקידם, במגע יום-יומי עם מספר רב של תלמידים, ומטבע הדברים

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

גם עם הוריהם. לחלק מאותם הורים, עשויות להיות, בשלב זה או אחר, השגות לגבי התנהלותו של איש חינוך מסוים. בעוד שהשמעת ביקורת ופניה אל הממונה על איש חינוך, בדרך המקובלת (לא בעמוד הפייסבוק של משרד החינוך), היא אמצעי לגיטימי, פרסומים מכפישים, תוך השתלחות חסרת רסן באנשי חינוך, אינם לגיטימיים. יש לתת את הדעת גם לכך שאנשי חינוך מנועים מלהגיב להכפשות נגדם. מורה או מנהל בית ספר המוכפש ברשתות החברתיות אינו מורשה, בצדק, להגיב, ולהיכנס אל "זירת ההתגוששות" בפלטפורמות החברתיות השונות.

73. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות, והבאתי בחשבון, מחד גיסא, את אופי הפגיעה הקשה ונסיבותיה, מעמדו של הנפגע ותפוצת הפרסום, ומאידך גיסא את העובדה שהפרסומים נעשו בסמיכות זמנים, התייחסו כולם לאותן נסיבות, והכילו, בחלקם, טענות דומות, החלטתי לפסוק לתובע פיצוי בסכום של 60,000 ₪.

סעדים נוספים

74. התובע מבקש לצוות על הנתבעת לפרסם תיקון לדיבה השקרית שפרסמה, להורות לה להימנע מפרסום עתידי בגנות התובע בכל הנוגע לעניין שבכותרת ולהורות לה להסיר את פרסומים 1-3 מהפלטפורמות בהן פורסמו. בהתאם לסעיף 9(א)(2) לחוק, מצאתי להורות לנתבעת לפרסם את דבר מתן פסק הדין בתביעה זו, כפי שיפורט בחלק האופרטיבי של פסק הדין. בכך יהיה משום תיקון לדברים שפורסמו.

75. לא ניתן להורות לנתבעת להימנע מפרסום עתידי בגנות התובע בכל הנוגע לעניין נשוא התביעה. אמנם, מקום בו הוכרע הסכסוך בין הצדדים ונמצא כי יש בפרסום כדי לשון הרע, אשר אינו חוסה תחת הגנות החוק, זכאי התובע לסעד של צו מניעה קבוע, אשר ימנע נזק עתידי (ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא פ"ד מג(3) 840), אך הדברים אמורים ביחס להפצת אותו פרסום שלגביו הוכרע כי הוא מהווה לשון הרע ואינו חוסה תחת כל הגנה – לא ביחס לפרסומים עתידיים.

סיכום:

76. לאור כל האמור, אני מקבלת את התביעה, ומורה כדלקמן: הנתבעת תשלם לתובע פיצוי בסכום של 60,000 ₪. בנוסף, תשלם הנתבעת לתובע בגין שכר טרחת עורך דינו, סך 17,550 ₪ והחזר הוצאות אגרה בסכום חלקי של 4,000 ₪.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 58907-04-19 חלואני נ' מקרי בכר

תיק חיצוני:

1 הסכומים ישולמו תוך 30 יום, שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק
2 הדין ועד למועד התשלום המלא בפועל.

3
4 בהתאם לסעיף 9(א)(2) לחוק אני מורה לנתבעת לפרסם תיקון לפרסומיה, כמפורט
5 להלן:

6 הנתבעת תפרסם את העובדה שניתן פסק דין לטובת התובע, בתביעת לשון הרע
7 שהגיש נגדה, וכי חויבה לשלם לו פיצויים, בכל הפלטפורמות והפורומים בהם
8 פורסמו הפרסומים נשוא התביעה.

9
10 כמו כן, מכוח הוראות סעיף 9(א)(1) לחוק, אני מורה לנתבעת להסיר את פרסומים 1-3
11 מהפלטפורמות בהן פורסמו.

12
13
14 ניתן היום, ט' אדר תשפ"א, 21 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

15

עידית וינברגר, שופטת

16

17

